

יצחק רפאל (יד לסנמר, מימין) וסילבי קשת (שורה ראשונה משמאל) בבית המשפט *
— צצה לאחר 20 שנה

זיוף הבחירות עלידי הוותיים בירושלים לפי
ני קום המדינה, בשירו מויד הבחירות ה
אלמוני:

„זה היה למופת! העסקניק פעל / הוא
הראה קנאות עם יגיע כפייסו / וכעת ישנו
רגש לכל הקהל — שצריך להרהר / ולטבול
במיים. / אבל אל ניתפס למרה שתורה. /
נתחנך ונמשיך. לא נורא... / הוא ילמד
כאמור ויגבר וימריא. / והיה אם ניתן לו
לפרוש כנפיים / הוא יבנה לנולדו חור
ציבורי / שיבוא הבלקן ויקוד כפייסו“

עויד ליבליך ביקש להוכיח כי אמנם צדק
המשורר הלאומי — גם בתצפיותיו לעתיד.
עויד לוינבוק ורפאל עצמו היו מוכנים לוותר
גם על הוכחות אלה.

ביקורה של גברת רפאל. איך לתר
כיה מה חשב באמת שיי עגנון על יצחק
רפאל?

למטרה זו העיד השבוע משה חיים כצנל-
בוגן, סגן מנהל מוסד הרב קוק. אגב —
מוסד, בו שולט בלעדית יצחק רפאל עצמו.

סגן המנהל סיפר על ידידותו והערכתו
העמוקה לסופר המנוח. הוא היה ממש בנו
ותלמידו. כאשר חלה שיי עגנון ונפל ל-
משכבו, ממנו לא קם עוד, הלך התלמיד
לבקר אצל מורו.

היה זה בסוף ינואר השנה, כשמצבו של
עגנון היה כבר חמור מאוד. אך לא הדאגה
לבריאותו הניתחתה את תלמידו לבקר אותו
בבית החולים לחשוכי מרפא בגדרה. היתה
זאת אשתו של רפאל, גאולה, ששיכנעה
אותו ללכת. המטרה: לספר לעגנון על ה-
כתבה — שלושה חודשים אחרי פירסומה
— ולשוחח איתו אודותיה.

עגנון לא דיבר על הכתבה. הוא לא
היה כבר מסוגל לדבר, לבד ממילים קטרי-
עות. אך לדיברי העד הוא הפגין בתנועות
ידו את הזדעזעונו מהכתבה — והכחיש
בתנועת ראשו כי אמר את המילים המיוח-
סות לו בספירה של קשת.

אך, כפי שהסתבר מייד מהמשך עדותו
של כצנלבוגן, לא הכתבה היא שהטרידה
את הסופר החולה. מדי פעם לפעם היה
חוזר, בשיחה, על מילה אחת: „חרד“. לב-
סוף הבינו המבקרים שעגנון מתלונן על
התנאים הבלתי נוחים בחדר שניתן לו,
מבקש לפעול להחלפתו.

אלא שאף אחד מן המבקרים לא טרח
למלא את בקשתו הטראגית של הוגה הדור-
עות הישראלי. הרי לא לשם כך הם באו
לבית החולים.

* בשורה השלישית, משמאל (ממושקפת):
גאולה רפאל, אשת החיכ התובע, משוחחת
עם בנה שילה (ממושקף).

בוק, היה מוכן לוותר על כך. הוא רצה
שיוכיחו רק את העובדה שהמילים האלה
נאמרו עלידי שיי עגנון — אשר נפטר
בינתיים. לצורך זה אף שינה באיכותו של
רפאל את כתביהאישום שלו.

„מוזיקת הבחירות“. בישיבה האחרון
נה חזר סניגורה של קשת על נסיונותיו
להוכיח דברים. הפעם הוא התבסס על שיי
רו של נתן אלתרמן, שצוטט בזמנו עלידי
סילבי ונכלל בכתב האישום כדוגמה להוצי-
את דיבה נגד רפאל. כתב המשורר, אחרי

שמיניות באוויר כדי למנוע את ההוכחות.
המזר שבדבר: הצד שורש את חובת הור
כתת הדברים — הוא דווקא סניגורה של
הנאשמת. הצד שלא רוצה את ההוכחות —
הוא התביעה.

כך היה עם הקטע בו צוטט שיי עגנון,
כאילו אמר על רפאל: „הוא אדם מוכשר
ומסוגל מאוד. מסוגל לכל מיני מעשים
לא יפים.“ עויד ליבליך רצה להוכיח ש-
אמנם צדק עגנון, ורפאל אכן „מסוגל
מאוד“. סניגורו של רפאל, עויד ברוך לוויג

בחדר הפועל אדם שיוכח את הסיפור משך
20 שנה, יגלהו בבית המשפט?

„העסקניק האלמוני“. מזה כמה
שבועות מתרחש במשפט רפאל-קשת דבר
מזוה. צד אחד לוחם על החובה להוכיח
את האמת שבדברים שפורסמו בכתבה של
קשת, המלאך רפאל. הצד השני — עושה

„הן לבשו כפפות...“

רפאל וגפרורי ה„לירדו“
— הפכה הוכחה מטגירה

לפני שנים רבות, כשיצחק רפאל היה
צעיר יותר, רוה יותר, אז דתי לא פחות —
פרחו בחוגי המזרחי והפועל המזרחי שמור-
עות מוזרות. חברי המפלגה הדתית ידעו
ללחוש מפה לאוזן דברים נוראים על העסקן
הדינאמי, חתנו של הרב מיימון הנכבד.
הוא היה בפאריס, לחשו בהנאה, אך לא
ביקר שם בבית הכנסת הקהילתי דווקא.
אלא במקום בזוי ונורא: מועדון הלידו,
בו מופיעות מדי ערב נערות חמודות, לבו-
שן בצורה סמלית למדי. לעיתים — בי
כפפות בלבד.

היה זה העולם הזה שפוצץ ראשון את
הפרשה החוצה, לאחר שחקר אותה וסיפק
את ההוכחות לה. הדבר היה ב־1956 —
ומאז ועד היום מסרב העניין להיבקר, שב
וצץ מדי פעם מחדש.

הגפרורים שהציתו את האש

אחת ההוכחות לביקור המושמץ בלידו,
נוסף לעדויות ממקור ראשון, היתה קופסת
גפרורים קטנה ותמימה שעל עטיפתה סמל
המועדון וצילומו של רפאל בכבודו ובעצ-
מו. קופסאות מסוג זה מקבלים מבקרי ה-
לידו כמזכרות. הם מצטלמים שם במקום,
על רקע המעדון המפואר.

לרפאל היתה זאת מזכרת בעייתית למדי.
לאחר שכמה מידידיו ראו אצלו את הקופסה
המטגירה, מיהרו לספר על כך לכל מי
שרצה לשמוע.

כאשר הכינה כתבת הארץ סילבי קשת
את החומר לכתבה המפורסמת המלאך
רפאל, נתקלה בין היתר, בגילויי העולם
הזה בדבר הלידו, כללה את החומר בכתבתה.

נערת „לירדו“
המזכרת הנעימה —